

Stro praktisch inpasbaar?

Herman Vermeer

Stro biedt varkens een heleboel mogelijkheden, maar is het ook praktisch inpasbaar? In een nieuw verschenen folder is de stand van zaken weergegeven. Het oriënterende onderzoek op onderdelen van de afgelopen jaren wordt nu voortgezet op systeemniveau, waarbij we de losse onderdelen samenvoegen. Het meest luxe systeem, de "Comfort-class" varkenstal komt op Praktijkcentrum Raalte in onderzoek.

In de afgelopen drie jaar is voor de gangbare varkenshouderij veel oriënterend werk gedaan aan huisvestingssystemen met stro. Het doel was om te kijken of er op een praktische en betaalbare manier met stro te werken is in bestaande of nieuw te bouwen stallen. Dankzij stro kan het varken zich natuurlijk gedragen en comfortabel en geïsoleerd liggen. Dit laatste biedt mogelijkheden om met eenvoudige en goedkope stallen te werken. Natuurlijk kleven er ook de nodige nadelen aan het gebruik van stro. Denk alleen maar aan arbeidsomstandigheden,

kostprijs van het stro en mechanisatie, uitmestwerkzaamheden en mestafvoer. Voor een deel van deze knelpunten zijn oplossingen voorhanden. Voor een ander deel is vervolgonderzoek noodzakelijk.

'Ideale stal'

Onderzoek op praktijkbedrijven naar grote groepen zeugen op stro gaf een grote variatie aan systemen te zien. Die variatie bestond bijvoorbeeld uit geïsoleerde en ongeïsoleerde stallen,

hoge en lage stallen, brijvoer en droogvoer en dichte vloer of roosters in de mestruimte. Hieruit zijn adviezen en een "ideale stal" voortgekomen.

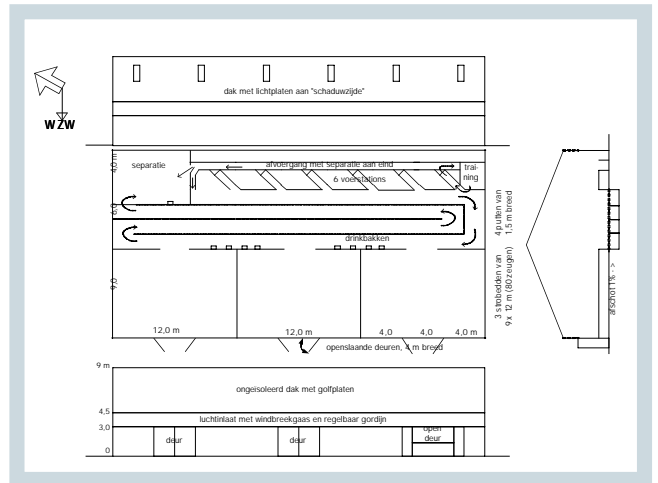
Eén van de opvallendste resultaten was dat het gebruik van roosters in strossallen veel minder uitmesttijd kostte dan een dichte vloer in de mestruimte. De goede afvoer van mest en urine blijkt veel belangrijker te zijn dan de geringe hoeveelheid stro die de zeugen meenemen naar het rooster.

PraktijkKompas van mei 2003 stond hier al uitgebreid bij stil. Een plattegrond van een "ideale" strossal is weergegeven in figuur 1. Boven en onder staan de zijgevels en aan de rechterkant de dwarsdoorsnede.

Het PraktijkRapport Varkens 28 is nu te bestellen via 0320-293 211 of via de website www.asg.wur.nl/po (Strohuisvesting bij drachtige zeugen in grote groepen)

Comfort class voorbeeld van een luxe strossal

Op dit moment treffen we voorbereidingen voor vervolgonderzoek. Zo komt er bijvoorbeeld in Raalte een zogenaamde "Comfort class" varkensstal voor vleesvarkens. De Comfort class is een benadering, ontwikkeld in een LNV-innovatieproject waarin de behoeften van het varken centraal zijn gesteld. Het meest kenmerkende is dat er meer ruimte is dan in de gangbare stallen, dat er verschillende 'functiegebieden' gecreëerd zijn en dat er stro in het ligbed aanwezig is. In het oorspronkelijke ontwerp krijgt elk vleesvarken bijna 2 m² ter beschikking. Hierin zijn minimaal een comfortabel ligbed met stro aanwezig, een wroetruimte, een schuurpaal of -borstel voor de lichaamsverzorging, een eet- en drinkruimte en een mestruimte. De Dierenbescherming en LTO willen samen graag weten of het dierenwelzijn in een dergelijke stal inderdaad 'prima' te noemen is en wat de verdere consequenties voor mens en milieu zijn. Dit zou kunnen bijdragen om haalbare oplossingen te vinden voor het voortdurende welzijnsdebat. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden van Praktijkcentrum Raalte.

Figuur 1 Voorbeeld van een Comfort class stal waarin de behoeften van het varken centraal staan

Deze nieuwe stal kan in "luxe" worden gevarieerd. Zo kunnen we varianten maken die zowel dicht bij de praktijk staan als er ver vanaf staan. Ook het welzijn van de varkenshouder, in de vorm van arbeidsomstandigheden, krijgt de aandacht die het verdient. Op dit moment denken we aan een stal voor 100 vleesvarkens waarin we 2 tot 4 hokken kunnen bouwen. In de eerste helft van 2004 werken we de plannen uit, zodat de stal er aan het eind van 2004 kan staan.

Het is niet de eerste opzet dat de complete Comfort class stal als systeem veel navolging zal krijgen in de praktijk. Het is een voorbeeldontwerp om te toetsen waar dierenwelzijn wringt met andere belangrijke zaken. Wel zullen losse onderdelen een welkome aanvulling zijn op welzijnsvriendelijke houderijsystemen.

Meer informatie over de comfort class is te vinden op www.vsys.nl/DKO

